

ಅಷ್ಟಿ ಇತ್ತಾದಿ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾನು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕೇಳುತ್ತಿರಲ್ಲಿ. ಗೋಪಾಲ ಪೈ ಅವರ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಳಸ್ತಿ ಸಾಮಾನು ತರುವುದು. ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಗ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಟ್ಟೆ ಬೇ ತರದ ವರ್ಣಗಟ್ಟಲೆ ಆಗಿತ್ತು. ಮಳೆಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಕೊಡೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಬಿಂದು ಹರಕ ಮುರುಕ ಕೊಡೆಯನ್ನ ಧಾರಾಕಾರ ಮಳಿಗೆ ಒಡ್ಡಲಾಯಿತು. ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಹೋಸ ಕೊಡೆ, ಪರಿಮಳದ ಪುಸ್ತಕ, ಪಟ್ಟಿ, ಕಂಪಾಡು, ಆಳುಗಳಿಗೆ ಕಂಬಳಿ ಎಲ್ಲ ಬಿಂದುತ್ತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಉರಾವರಿಯಿಂದ ತಿರುಗಿದ, ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು ಕೊಳ್ಳಿಕೊಂಡ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಗಾಂಡೊಂದು ಕೊಡೆಯಿರಲ್ಲಿ. ಬಿಂದೆ ಬೇಡುವವರು ಬಂದರೆ ಕೊಡಲು ದಮ್ಮಡಿ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ. ನರೆ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚಿ ತೋರಿಸಲು ಒಂದು ನಮುನೆಯಾಗುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ.

ಅದರ ಜೂತೆ, ಜನ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳತ್ತೊಡಗಿದ್ದರು: ‘ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಳೆದನಂತೆ, ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಳೆದನಂತೆ, ಹೀಗೆ ಆಡುವುದು ಕುಡಿಯುವುದು ಮಾಡಿದರೆ ಪೂರ್ವ ಹೋಕಾಗಿ ಮನೆ ಮಾರಲು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಬೇಡ ಎಂದು. ಸಂಭೇ ಅಂಗಡಿ ಬದಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಪಕ್ಷಿದ ಮನೆಯವನೊಬ್ಬ ಹೆಡೆಯವರ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಶಾಂತಾರಾಮನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕೆಂದು, ‘ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಏನೋ ಹೇಳೊ ಮಾಡಿದ್ದೇ... ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಹೊನ್ನಾವರದ ಹೈವೆ ಹೋಟೆಲ್ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಥಿತಿದ್ದಿರು. ಪುಲ್ ಟ್ರೈಟ್ ಆಗಿದ್ದು, ನಿಂತಕಂಬ್ಲೆ ಆಗ್ರಿತ್ಯಿದ್ದು...’ ಎನ್ನತ್ತಿದ್ದ ಮುಚ್ಚಿಬ್ಬ, ‘ಆ ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪನೊರು ಸ್ಥಿತಿ. ದುಡ್ಡ ಅಡ್ಡನೊ ಕೇಳಿದರು, ನಾ ಹೊನ್ನಾವರಕೆ ಹೋಗುಕೆ ಉಪ್ಪುಣಿಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಕಾಯ್ತೂ ನಿಂತಿದ್ದೆ ಎನ್ನಾಗಿತ್ತ? ಹೇಳೈ, ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಪ್ಪದೆ? ಕೇಳಿದರು. ಸಾವರಾರು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರೋಳಿಗೆ ಕಿಸಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ತಕಂಡರು. ಅಲ್ಲ, ಅವರು ತಕಂಡದ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ...’ ಎನ್ನತ್ತಿದ್ದ.

ಗಢ್ಯ ಮಾರಿದ್ದಾ ಯಿತು. ಒಂದೆಡೆ ಪಡಾಬಿಂದ್ ಜಮೀನಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಮಾರಿದ್ದಾ ಯಿತು. ಬಂದ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡವ ಇಟ್ಟ ಮದುವೆಯಾದ ಮಗಳ ಬಂಗಾರ ಬಿಡಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರ್ಯಾಮೇಲೆ ಬಂದ ಸಾಲ ಕೊಂಚ ಶಮನವಾಗಿ ತುಸು ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಡುವಂತಾಯಿತು. ಅದರೆ ಇದು ರಾಶಿ ದಿನ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ. ಕೆಲ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ತವರಿಗೆ ಬಂದ ಮಗಳು ಈ ವಿವಯವನ್ನ ಹೇಳಿದಳು. ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ತಮನ್ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಶಿಸುಗುಟ್ಟಿದಳು, ‘ಮತ್ತೆ ಬಂಗಾರವನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನ್’ ಎಂದು.

‘ನಿನು ಯಾಕೆ ಕೇಟ್ಟಿ? ಒಮ್ಮೆ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು’ ಎಂದು ಕೊಂಚ ಬಿರುಸಾಗಿ ಕೇಳಿದ ಸಣ್ಣ ತಮ್ಮ ತಂಬು.

‘ಬಂದು ಅಳುತ್ತಾ ಕೂರುತ್ತಾನೆ ಎಂತ ಮಾಡುವುದು, ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಲಾಗಲ್ಲಿ’ ಎಂದಳು.

‘ನೇಡು, ನಾವು ಮತ್ತೆ ಬಿಡಿಸಿಹೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂತರೆ ಏನೂ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದ ಶಂಭು ಅಸಹಾಯಿಕನಾಗಿ.

‘ನಾ ನಿಂಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ. ಅವನು ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದು, ಅವನು ತಕಂಡ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದಳು ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ.

ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಡೆಯವರು ಮಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ತೋರೆಯ ಬಂಗಾರದ ಅಭರಣ ಹಾಕಿದ್ದರು.